

AKTIVT ROVDYRVERN
c/o Jim Schelander Sandvollveien 48A
1425 SKI

Trondheim, 10.11.2022

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/8114

Saksbehandler:
Siv Grethe Aarnes

Vedtak i klagesak om skadefelling av brunbjørn ved Alggašvárri i Tana kommune

Vi viser til klage fra Aktivt rovdyrvern (ARV) datert 1. august 2022 på Statsforvalteren i Troms og Finnmark sitt vedtak 25. juli 2022 om skadefelling av bjørn. Klagesaken ble oversendt til oss 3. oktober 2022. Klagen er fremsatt innenfor tidsfristen.

Vedtak

Miljødirektoratet opprettholder Statsforvalteren i Troms og Finnmark sitt vedtak fra 25 juli 2022.

Vedtaket er fattet etter rovviltforskriften § 9 og forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Dere kan ikke klage på vedtaket.

Bakgrunn for saken

Roger Risten Brodin søkte 24. juli 2022 om tillatelse til å skadefelle én brunbjørn i hans beiteområde i Alggašvárri, i Tana kommune. Dagen før fikk Statsforvalteren telefon fra Brodin om at det var funnet kadaver i hans beiteområde, dokumentert av Staten Naturoppsyn (SNO) til å være drept av bjørn. Statsforvalteren vurderte det som en akutt situasjon og gav midlertidig tilsagn om tilskudd til kortvarig intensivt tilsyn fra og med 23. juli til og med 30. juli 2022. Den 24. juli ble det funnet flere skadede dyr, og viltkamera i dette område viste en bjørn som lå og spiste på kadaver.

Det ble gitt muntlig tillatelse på kvelden den 24. juli til å felle en bjørn ved Alggašvárri i Tana kommune. Det formelle vedtaket i saken ble skrevet dagen etter.

Det ble ikke felt bjørn ved fellingsforsøket.

Klagen

ARV anfører at det er kritikkverdig at forvaltningen benytter muntlige tillatelser gitt over telefon og pr sms, og mener at "dette gir i realiteten en svekket ankemulighet, da det skriftlige vedtaket gjerne ikke foreligger før en til flere dager senere".

Videre mener klager at det ikke kan være slik en betinget skadefellingskvote skal oppfattes som en kvote som skal fylles.

Klager påpeker at det er ikke dokumentert hvordan fellingslaget skal kunne være kjent med rette skadegjørere eller om dette er ei binne.

Vi viser til klagen i sin helhet.

Statsforvalterens behandling av klagen

Statsforvalteren vurderer at klagen ikke gir grunnlag for å endre vedtaket og har derfor sendt klagen til oss for å avgjøre saken.

Vi viser til statsforvalterens oversendelsesbrev.

Miljødirektoratets vurderinger

Vi er klageinstans i saken, og kan derfor prøve alle sider av den. Gjenstand for Miljødirektoratet sin vurdering av klagen omhandler Statsforvalteren sin vurdering av saken med hensyn til naturmangfoldloven § 18 og rovviltforskriften § 9, samt tolkning av gjeldende politiske og forvaltningsmessige rammevilkår for forvaltning av bjørn.

Brunbjørnen er fredet. Det er likevel mulig å felle bjørn, blant annet for å hindre skade på husdyr eller tamrein. Vilkårene for fellingstillatelsen er at fellingen ikke skal være til skade for bestandens overlevelse, og at formålet ikke kan bli oppnådd på annen tilfredsstillende måte.

Miljødirektoratet viser til at målet med skadefelling primært er å håndtere akutte skadesituasjoner for å avverge ytterligere skader eller i enkelte situasjoner hvor skadepotensialet er overhengende og svært stort.

Skadefelling skal kun iverksettes dersom uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, jf. naturmangfoldloven § 18. Vi viser i den forbindelse til våre vurderinger i forbindelse med vedtak om kvote for betinget skadefelling av bjørn i regionene 6, 7 og 8 i brev av 31. mai 2022, der det ble fastsatt en kvote på to bjørner for region 8.

Vedtaket om betinget kvote har gitt Statsforvalteren i Troms og Finnmark myndighet til å vurdere skadefelling i konkrete situasjoner. Ved vurdering om det skal gis tillatelse til skadefelling skal Statsforvalteren vektlegge føringene i regional forvaltningsplan, samt drøfte de opplistede skjønnskriteriene i rovviltforskriftens § 9 i forhold til den aktuelle og/eller fremtidige skadesituasjonen og det aktuelle geografiske fellingsområdet.

Skadeomfang og potensiale for skade

Skadefelling er et virkemiddel som kan iverksettes dersom det oppstår en akutt skadesituasjon, og dersom det ikke finnes en annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Et element for iverksetting av en skadefelling er at det foreligger kadaver eller skader som kan undersøkes og påvises som tatt av rovvilt. Dersom det er sannsynlig at skadesituasjonen vil vedvare og det ikke er andre rimelige forebyggende tiltak som kan iverksettes, vil skadefelling kunne gis. I særskilte tilfeller kan skadehistorikken og skadepotensialet være så omfattende og sannsynlig, at uttak uten direkte forutgående skade kan vurderes. Det må da være en viss nærhet i tid til skadene potensielt kan oppstå.

Ved vedtakstidspunktet var det i Rovbase antatt /dokumentert tre søyer drept av bjørn, i tillegg melding om at et lam kunne være drept av bjørn og et lam trolig skadet av bjørn.

Det aktuelle området er beiteområde for sau og besetningen er på om lag 550 sau og lam. Det ligger i B-område for bjørn og flere mil unna nærmeste A-område som er forvaltningsområde for brunbjørn i Finnmark. I nærliggende beiteområde (Klubvik beitelag) er det flere tusen sau og lam på beite.

I henhold til prinsippet om differensiert forvaltning skal det være en lav terskel for felling av skadegjørende rovvilt i beiteprioriterte områder.

Miljødirektoratet tiltrer Statsforvalterens vurdering av at det forelå et potensial for fremtidige skader i den aktuelle situasjonen, dersom bjørnen fortsetter å oppholde seg der. Dette i lys av tidligere erfaringer med bjørn som tar sau i områder med mye sau på utmarksbeite.

Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Miljødirektoratet tiltrer Statsforvalteren i Troms og Finnmark sin vurdering knyttet til mulighetene for å sette inn andre forebyggende tiltak for å forhindre fremtidig skade, og at det i den aktuelle situasjonen ikke var andre tilfredsstillende forebyggende løsninger enn å iverksette skadefelling. Det at området er et prioritert beiteområde har betydning for hvor inngripende tiltak som vil være aktuelle å iverksette overfor beitebruken i området.

Områdets prioritet og binner

Miljødirektoratet viser til at det skal være en tydelig forskjell i forvaltningsutøvelsen mellom beiteprioriterte og rovviltprioriterte områder. Dette innebærer at det vil være lavere terskel for å iverksette skadefelling utenfor forvaltningsområder for bjørn, enn innenfor. På den andre siden tilsier hensynet til bjørnebestanden og muligheten for å nå det regionale bestandsmålet også de kommende sesongene, at en bør ha stor grad av forsiktighet når det gjelder uttak av binner.

Når det gjelder enkeltstående binner som oppholder seg utenfor bjørneprioritert område, vil det erfaringsmessig kunne oppstå skadesituasjoner, og Statsforvalteren må foreta en konkret vurdering av om det foreligger hjemmel til å fatte vedtak om skadefelling. Normalt vil terskelen for å gi skadefelling være lav ved oppståtte skadesituasjoner i beiteprioritert område, men i situasjoner der vi ligger under bestandsmålet, vil terskelen være høyere for binner enn for hannbjørner (midlere terskel). Dette medfører at det må gjøres avveininger av de kryssende hensynene med å ivareta bestanden og å redusere tap av beitedyr når det er høy sannsynlighet for, eller kjent at, binne kan bli felt på skadefelling.

I denne aktuelle saken har Statsforvalteren vurdert at sannsynligheten for å felle en binne er svært liten.

Miljødirektoratet tiltrer Statsforvalterens vurderinger.

Konklusjon

Miljødirektoratet viser til Statsforvalteren i Troms og Finnmark sitt vedtak, samt vurderingene knyttet til klagesaken i oversendelsesbrevet og vi tiltrer i det vesentlige statsforvalteren sine vurderinger av saken. Vi finner ikke grunn til å endre Statsforvalteren sitt vedtak om felling av bjørn i deler av region 8, datert 25. juli 2022.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust
avdelingsdirektør

Susanne Hanssen
fung. seksjonsleder

Kopi til:

Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
Landbruksdirektoratet	Postboks 1450 Vika	0116	OSLO
Mattilsynet	Postboks 383	2381	Brumunddal
STATSFORVALTEREN I TROMS OG FINNMARK	Postboks 700	9815	VADSØ
Roviltnemnda i region 8	Postboks 6105	9291	TROMSØ
Deanu gielda / Tana kommune	Rådhusveien 24	9845	Tana

Vedlegg